

Editoriál

Podnikať na Slovensku nie je jednoduché. Najmä nie, ak ste malým alebo stredným podnikateľom a podnikateľské prostredie sa mení tak, ako sa to deje u nás. A ešte by ste mali podnikať transparentne a eticky, byť spoľahlivým dodávateľom, zohľadňovať záujmy partnerov, starať sa o zamestnancov, chrániť životné prostredie a myslieť aj na okolitú komunitu. Viete, čo považujú za zodpovedné podnikanie slovenskí malí a strední podnikatelia? Poskytovať kvalitné produkty a služby, dodržiavať zákony a dať prácu a výplatu svojim ľuďom. Nuž, toto nie je celkom presná definícia zodpovedného podnikania (ZP).

Keď sme pred dvomi rokmi s podporou EK začali projekt Zodpovedné malé a stredné podniky na Slovensku, mali sme obavy, ako tento koncept naši podnikatelia prijmú. Z prieskumu bolo zrejmé, že teórie našim MSP nepomôžu. Najdôležitejšie bude ukázať im reálne ekonomické prínosy ZP pre ich biznis. Preto sme komunikačné materiály a obsah seminárov koncipovali tak, aby im poskytli jednoduché návody, ako sa správať k partnerom firmy, ako uspokojiť ich potreby a vybudovať si vzťahy, ktoré prispievajú k ich dlhodobému úspechu a tým zvýšiť konkurencieschopnosť svojej firmy. Podnikatelia najviac oceňovali jednoduché tipy a návody, ktoré veľa nestoja, ale majú veľký účinok. Na seminároch bola otvorená atmosféra a živé diskusie o slovenskom prostredí, kde je, žiaľ, niekedy transparentnosť v podnikaní konkurenčnou nevýhodou. Hoci sa semináre skončili, z niektorých regiónov máme ďalšie dopyty. Mnohé, najmä stredne veľké firmy sú dodávateľmi veľkých firiem. V spolupráci s firmami

newsletter

Súčasťou projektu Zodpovedné MSP na Slovensku, bola aj konferencia o zodpovednom podnikaní s diskusiou o korupcii v slovenskom biznise: Na fotografii zľava moderátor Štefan Hrib, Magdaléna Dobišová, Skanska, Harald Nusser, Bayer, Gabriel Šipoš, Transparency International Slovensko a Stanislav Bernard, Rodinný pivovar Bernard.

BLF sme zrealizovali diskusné skupiny o zodpovedných dodávateľských praktikách. Pre vybrané dodávateľské firmy sme realizovali hodnotenie podľa britského modelu excelentnosti, ktorý zhodnotil ich silné stránky a potenciál rozvoja. Na jeho základe boli týmto firmám navrhnuté stratégie ZP. Firmy z BLF so svojimi dodávateľmi realizovali aj spoločné zodpovedné projekty. Tie prezentovali na Trhovisku riešení, ktoré bolo tento rok prvýkrát predstavené verejnosti. Projekt síce končí, no MSP si informácie o ZP aj s e-learningovým nástrojom môžu nájsť v sekcii pre MSP na stránke zodpovednepodnikanie.sk.

Hoci bol projekt pre nás náročný, potvrdil, že dialóg, pochopenie potrieb a očakávaní partnera sú cestou k úspechu. Ďakujem všetkým našim partnerom a odvážnym predstaviteľom MSP za ich spoluprácu, priateľstvo a za to, že prijali zodpovednosť za (podnikateľské) prostredie na Slovensku.

Beata Hlavčáková

Obsah čísla

2 Aktivity členov združení

Konferencia o zodpovednom podnikaní **5**

8 Zodpovedné malé a stredné podniky

Klimatická zmena **11**

12 Zo sveta, Kalendár podujatí

Editor

Michal Kišša
michal.kissa@nadaciapontis.sk

Redakčná rada

Janka Ružická
Lenka Surotchak
Beata Hlavčáková
Miroslava Prekopová

Grafika, DTP a tlač

Ing. Peter Juriga – Grafické štúdio
Hraničná 18, 821 05 Bratislava
www.g-studio.sk

Vydáva

Nadácia Pontis
Zelinárska 2, 821 08 Bratislava 2
www.nadaciapontis.sk
pontis@nadaciapontis.sk

Členovia BLF

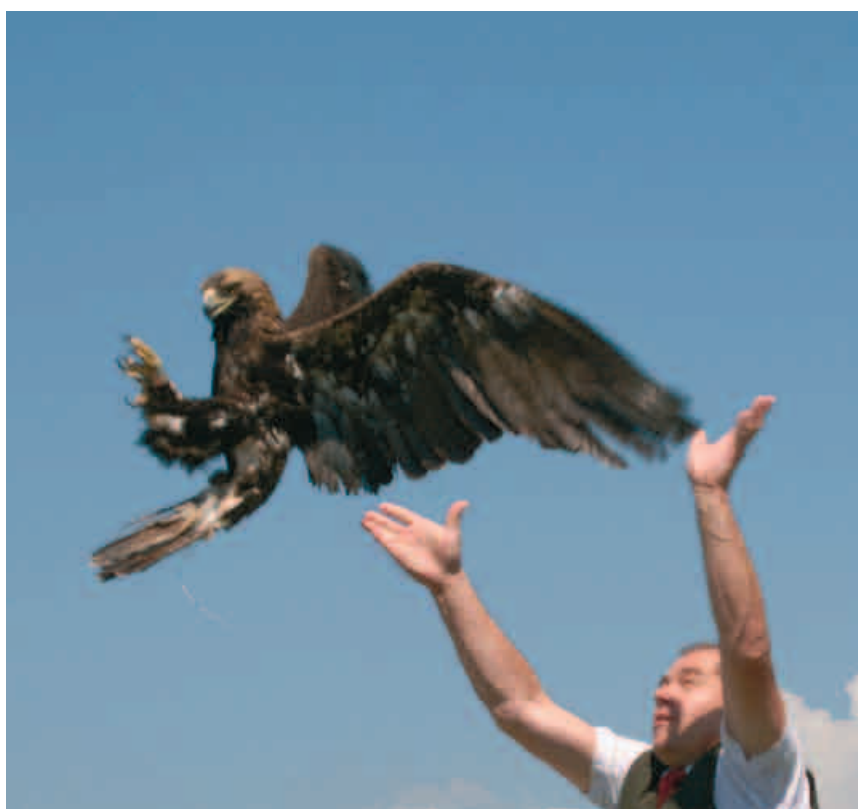

aktivity členov združenia

VSE pomohla popálenému orlovi

Pri obci Gomboš našli koncom marca orla kráľovského s obhorenými krídlami a chvostom. Pod jeho zranenia sa zrejme podpísal zásah bleskom alebo kontakt s elektrickým vedením. Odborníci hovoria o zázračnom preži-

obhorenú značnú časť peria a chvost, iné zranenia nenašli. Počkať na prirodzené preperovanie, ktoré trvá aj tri roky, podľa odborníkov neprichádzalo do úvahy. Orol by naň musel vyčkať v zajatí, čo by ho s najväčšou prav-

Orla späť do prírody vypustil Jozef Tóth, vedúci Asset Monitoringu, VSE.

tí tohto 4-ročného samca, ktorý však potreboval pomoc ľudí, aby sa čím skôr mohol vrátiť do voľnej prírody a bol schopný letu. To sa mu aj 10. mája v blízkosti Moldavy nad Bodvou podarilo. Do záchranu sa zapojila Skupina VSE, ktorá ročne investuje nemalé finančné prostriedky do ekologizácie vedení a grantových programov zameraných na zmierňovanie vplyvov ľudskej činnosti na prírodu.

Orla sa ujali veterinári z Univerzity veterinárneho lekárstva v Košiciach. Po dôkladnom vyšetrení zistili, že má

depodobnosťou stálo kondíciu a prirodzenú divokosť. Voľba preto padla na unikátnu metódu, a to nadpájať perá náhradnými. „Nadpojené perá mu vrátia schopnosť letu. Mali by mu slúžiť až dovtedy, kým orol prirodzene preperí,“ uvádza lekár Ladislav Šimák.

Metóda využitia náhradných pier je známa zo zahraničia. „Na Slovensku nebol takýto zákrok doposiaľ ešte nikdy realizovaný. Napriek tomu sa to v celkovej anestéze podarilo,“ potvrdzuje veterinár Ladislav Molnár z Univerzity veterinárneho lekárstva v Košiciach. «

Firemné Dni dobrovoľníkov spoločnosti U.S. Steel sa konali už šiesty rok.

U. S. Steel pre Košice

V dňoch 18. – 19. mája 2012 sa už šiesty rok konali firemné Dni dobrovoľníkov, počas ktorých viac než 500 ľudí z radov zamestnancov hutníckej firmy, jej dcérskych spoločností a partnerských inštitúcií pomohlo 11 organizáciám s dobročinnými aktivitami. Podujatie odštartovala v piatok Hutnícka kvapka krvi a zbierka trvanlivých potravín, kuchynských a školských potrieb, šatstva a obuvi pre deti i dospelých umiestnených v zariadeniach Arcidiecéznej charity Košice či v charitnom dome Oáza – nádej pre nový život v Bernátovciach.

V sobotu dobrovoľníci pomáhali pri rekonštrukcii zimnej záhrady a areálu Detského domova na Uralskej ulici v Košiciach, pri dokončení detského ihriska a areálu Autistického centra Rubikon v Myslave i Strediska krízovej intervencie v Čani.

V Botanickej záhrade UPJŠ okrem prác v lesoparku ošetrili ekologickým náterom altánky a lavičky a v spolupráci s Lyžiarskym klubom Metropol upravovali bežkársku trať v športovom areáli na Kojšovskej holi. V Únii nevidiacich a slabozrakých Slovenska pomohli s bezpečnostnými nátermi zábradlí a schodov. V areáli košickej ZOO vynovili ochranným náterom maštale a ohrady a v útulku pre zvieratá pri Haniske upravovali cvičisko, kosili trávku a rezali palivové drevo. «

Pomáhajú chlapcom v núdzi

Dom na polceste vo Veľkom Slavkove – miesto, kde sa môžu postaviť na vlastné nohy chlapci z detských domovov. Bez láskavej starostlivosti manželov Gurkvcov by mnohí z nich skončili na ulici. Koncom mája v ňom slávnostne otvorili prístavbu, ktorá umožní v Dome prichýliť viac chlapcov z detských domovov. Pri rekonštrukcii sa mnoho z nich naučilo stavebným zručnostiam, a tak vznikol nápad založiť vlastnú stavebnú prevádzku. Dnes s ňou stavajú a rekonštruujú rôzne domy v okolí. Dom na polceste podporuje aj Nadácia Pontis vďaka Nadačnému fondu Telekom a Accenture. «

Chlapci z Domu na polceste čoskoro rozbehnú projekt poľnohospodárskej farmy.

Malý Londýn aj na Spiši

V roku konania olympijských hier v Londýne zavítala olympijská pochodeň 12. mája aj do areálu základnej školy na Lipovej ulici v Spišskej Novej Vsi.

Embraco Slovakia tu zorganizovalo prvú Detskú olympiádu pre ratolesti svojich zamestnancov a potvrdilo tak svoju politiku podpory, ktorá sa zameriava na deti, hlavne v oblasti zdravia a vzdelávania. Chlapci a dievčatá v kategóriách 6 – 8 rokov a 9 – 11

rokov si merali sily na ôsmich športových stanovištiach. Nemalým dielom pomohol aj Tím dobrovoľníkov, ktorého členovia pomáhali pri koordinácii aktivít či celkovej príprave podujatia. Veď nie nadarmo je posolstvom olympiády heslo „Sme jeden tím“. Akcia mala veľký úspech a mnohí účastníci sa už teraz tešia na reprízu, kde opäť zažijú pravú atmosféru olympijských hier so všetkým, čo k tomu patrí. «

V Tatrách vysadili 1500 stromčekov

Zamestnanci Skupiny VSE sadili spolu so žiakmi popradskej Spojenej školy D. Tatarku v druhej polovici mája mladé ihličnany. V Tatranskom národnom parku (TANAP), konkrétne v Starom Smokovci neďaleko lanovky, pribudlo aj ich zásluhou po 500 kusov smrekov, smrekovcov a borovic.

Ide o spoločný projekt VSE, nemeckého veľvyslanectva na Slovensku a spomínanej školy. Sadenice zabezpečila v rámci sponzorovaných aktivít práve VSE.

Vybraná lokalita patrí medzi tie, ktoré zasiahla vetrová kalamita v roku 2004 a časť vzácneho územia, približne 12 600 hektárov lesa, pretvorila na holinu. Hovoríme približne o 50 km dlhom a v niektorých miestach až 50 m širokom páse, ktorý sa tiahne od Vyšných Hágov po Tatranskú Lomnicu. Obnova Tatier, ktoré o 2 roky neskôr skúsil aj rozsiahly požiar, pokračuje dodnes. Podľa odhadov je už takmer polovica územia umelo alebo prirodzene obnovená. «

9. ročník opäť plný inšpirácie a zaujímavých tém

Kríza sa ukazuje ako potrebná. Svedčí o tom, že by sme sa mali posunúť ďalej. V práci existujú aj iné spôsoby, ako len hierarchia a riadený manažment s dôrazom na poslušnosť. Aj o tom hovoril český propagátor slobody v práci Tomáš Hajzler počas 9. medzinárodnej konferencie o zodpovednom podnikaní v Bratislave.

Sloboda a spokojnosť v práci

„Snažím sa pochopiť, prečo chodíme do školy, aby sme tam robili niečo, čo nás nebaví, len kvôli nejakým známkam a papierom. A prečo potom chodíme do práce, kde väčšina ľudí tiež nerobí to, čo by ich bavilo. Zamýšľam

sa, prečo to robíme, keď to nedáva zmysel,“ vysvetľuje Tomáš Hajzler, ktorý má za sebou skúsenosti v rôznych manažérskych pozíciách nadnárodných firiem. Stihol mať vlastnú cestovnú kanceláriu, slimačiu farmu, obchod s africkým umením, až sa dostavil syndróm vyhorenia.

Najúspešnejšou prezentáciou bola Sloboda v práci od Tomáša Hajzlera.

Na konferencii vystúpil aj Henry Stewart, jeden z najlepších zamestnávateľov vo Veľkej Británii podľa Financial Times.

Tomáš Hajzler dnes šéfuje spoločnosti Peoplecomm, ktorá šíri princípy slobody v práci. Nejde o žiadny chaos ani anarchiu. „Ide o to, zostať ľudský, vzájomne sa rešpektovať a snažiť sa nájsť niečo spoločné. V totalite je všetko nariadené, v anarchii si zasa každý robí, čo chce. Sloboda a demokracia je však o konsenze,“ dodáva. Aj podľa Henryho Stewarta z britskej spoločnosti Happy ľudia pracujú najlepšie, keď sa cítia dobre. „Manažment je nato, aby ľudí robil spokojnými, pretože potom budú produktívnejší. Svojich ľudí veľmi dobre poznám, s niektorými z nich pracujem už 15 rokov,“ hovorí majiteľ IT spoločnosti, ktorý vytvoril pre svojich zamestnancov jedno zo šťastných pracovísk.

Medzinárodná konferencia o zodpovednom podnikaní, ktorá sa konala v hoteli Gate One v Bratislave a ktorú organizovala Nadácia Pontis spolu s Business Leaders Forum, priniesla aj 11 inšpiratívnych diskusných stolov na rôzne témy. Zamerali sa okrem iného na tvorbu správ o zodpovednom podnikaní, tvorbu stratégie zodpovedného podnikania, ale aj na prístup k zamestnancom, ktorí sú pre každú firmu kľúčoví.

Rečníkov doplnila diskusia na tému korupcie v podnikaní, ktorú moderoval Štefan Hríb. V rebríčku korupcie vychádza Slovensko podobne ako v rebríčkoch kvality demokracie, súdov a práva. „Zo 180 krajín sme skončili na 66. mieste. Z pohľadu krajín Únie sme 5. najhorší. Za nami sú krajiny ako Grécko a Taliansko a z východnejších zasa Rumunsko a Bulharsko,“ vysvetlil Gabriel Šípoš z Transparency International Slovensko. Korupcia sa podľa neho meria ťažko, pretože je trestná. „Ľudia o nej nechcú rozprávať a z čísel, koľko bolo potrestaných ľudí za korupciu, veľa nezistíme. Často to hovorí o neschopnosti súdov a polície niečo vyšetriť,“ skonštatoval. Spoluzakladateľ Nadačného fondu proti korupcii Stanislav Bernard si myslí, že korene korupcie siahajú ešte do čias komunizmu, „kde okrádať nenávidených bolo v poriadku, a ten trend žiaľ rastie.“ Majiteľovi rodinného pivovaru v Česku chýba podnikateľská kultúra,

Na Trhovisku zodpovedných firiem si stánky prezrelo viac než 300 ľudí. Najrušnejšie bolo pri stánku spoločnosti Provident Financial.

etika a pravidlá férového podnikania. Diskusie sa zúčastnila aj Magdaléna Dobišová, generálna riaditeľka spoločnosti Skanska na Slovensku. Skanska bola v minulosti ocenená Čestným uznaním Via Bona za úsilie odstraňovať korupciu v stavebníctve. Tento trend si spoločnosť drží doteraz, aj keď to môže znamenať stratu obchodných príležitostí.

Trhovisko zodpovedných firiem

Trhovisko zodpovedných firiem ponúklo tie najlepšie slovenské príklady z oblasti zodpovedného podnikania. Predstavilo sa na ňom 19 firiem, medzi nimi aj väčšina zo združenia Business

Leaders Forum. Najväčší úspech zaznamenal projekt ekologizácie vysokohorských chát iniciovaný Slovenskými elektrárňami. Zaujímavý bol aj stánok Stredoslovenskej energetiky, ktorý ľuďom ponúkol okamžité meranie spotreby elektrickej energie spotrebiteľov. Cieľom trhoviska bolo tiež poukázať, akí dôležití sú pre firmy zodpovední dodávatelia. Spoločnosti Embraco a ProGrup už čoskoro spustia linku dôvery pre ľudí zo spišského regiónu, kde je vysoká nezamestnanosť. VÚB banka sa zasa rozhodla pre ochranu životného prostredia tým, že začne využívať kvalitnejšie ekologické obálky od spoločnosti Harmanec-Kuvert.

Partneri konferencie a trhoviska

Partnermi Medzinárodnej konferencie o zodpovednom podnikaní boli Slovenské elektrárne, člen skupiny Enel, Philip Morris Slovakia a Stredoslovenská energetika. Partner diskusného stola o životnom prostredí bol Heineken Slovensko. Trhovisko riešení podporil Avion. Knihy spoločnosti Peoplecomm účastníkom konferencie priniesla spoločnosť Accenture. Celé podujatie sa uskutočnilo s podporou Európskej komisie.

Konferenciu mediálne podporili Hospodárske noviny, Týždeň, Trend, Forbes, Profit, TASR, Euractiv.sk, HNonline.sk, SITA, Webnoviny.sk, Podnikam.sk, Stratégie, Goodwill, Slovak Spectator, Zodpovednepodnikanie.sk a Instore. «

Za najlepší stánok na Trhovisku zodpovedných firiem účastníci vyhodnotili stánok Slovenských elektrární, člena skupiny Enel.

Slováci v Bruseli

V dňoch 31. mája – 1. júna sa slovenská delegácia zástupcov Nadácie Pontis, Ministerstva sociálnych vecí, práce a rodiny, Ministerstva hospodárstva, Ekonomickej univerzity a Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania stretla so zástupcami Európskeho parlamentu, Generálneho riaditeľstva (GR) pre podnikanie a priemysel a Generálneho riaditeľstva pre zamestnanosť. Účastníci delegácie diskutovali o nových úlohách spojených s rozvojom zodpovedného podnikania.

Povinný reporting zodpovedného podnikania

Jedným z najdôležitejších bodov diskusie bola agenda a ciele novej Stratégie CSR, ktorú Európska komisia (EK) vydala v októbri 2011. Medzi ciele patrí zlepšenie zverejňovania

firemných sociálnych a enviromentálnych informácií. Cieľom EK je integrovaný finančný a nefinančný reporting, na ktorom pracuje Medzinárodná komisia pre reporting. Do konca roka plánuje Komisia legislatívne upraviť, pre ktoré firmy bude reporting zodpovedného podnikania povinný.

Vlády musia dať zodpovedným firmám výhody

Ďalším dôležitým cieľom Komisie je tlačiť na jednotlivé národné vlády, aby si spravili akčný plán na podporu zodpovedného podnikania. Táto politika by sa mala týkať aj Slovenska, ktoré takýto plán nemá (Slovensko nemá presne vydelené ani ministerstvo a oficiálne delegovaných ľudí, ktorí by túto agendu zastrešovali).

Žiaľ, podpora zodpovedného podnikania na Slovensku je odlišná napríklad od tej belgickej. Účastníci delegácie sa mali možnosť presvedčiť od zamestnanca malej belgickej tlačiarne Artoos, akú podporu firma dostala od štátu na svojej ceste k zodpovednému podnikaniu. Či už to bola finančná podpora na nákup solárnych kolektorov, podporu zamestnávania ľudí nad 50 rokov, či na vydanie firemnej správy o zodpovednom podnikaní. Malá belgická tlačiareň je motivovaná neustále sa zlepšovať nielen

Diskusia so zástupkyňou malej belgickej tlačiarne Artoos (v strede).

Stretnutie delegácie s členom Európskeho parlamentu Richardom Howittom (vpravo), ktorý je zodpovedný za agendu zodpovedného podnikania.

Biznis potrebuje inovácie

Hostiteľom návštevy v Bruseli bola organizácia CSR Europe, ktorá koordinuje iniciatívu Enterprise 2020, ktorá vznikla ako reakcia na plán Európa 2020. Cieľom iniciatívy je definovať firmu budúcnosti a jej víziu. Jedným z cieľov iniciatívy je podpora inovácií, ktoré dokážu zmeniť cieľ, produkty a služby firmy tak, aby minimalizovala svoj negatívny vplyv na spoločnosť a životné prostredie. Príkladom môže byť firma Timberland, kde sa sami seba spýtali, prečo a ako vyrábajú topánky. Firma spustila projekt Earthkeeping, v ktorom sa snaží topánky „prenajímať“. Topánky, ktoré nepotrebujete, môžete vrátiť do predajne. Firma ich rozloží a 50% materiálu použije na výrobu ďalších topánok. «

kvôli podpore od štátu, ale aj záujmu klientov, ktorí si ju vyberajú práve pre jej zodpovednosť v podnikaní. Svojim klientom od roku 2009 ponúka výpočet ekologického vplyvu ich zákazky a zároveň im ponúka, že tento negatívny vplyv zneutralizuje podporou ekologických projektov. EK tiež plánuje zaradiť integrovanie sociálnych a ekonomických kritérií do verejného obstarávania ako súčasť Smernice o verejnom obstarávaní.

Boj proti obezite aj na Slovensku

Počas návštevy Bruselu sa delegácia stretla aj so zástupcami firmy Edenred, ktorá koordinuje európsky projekt FOOD. Projekt vznikol ako reakcia na neustále narastajúci problém obezity, s cieľom podporovať vyváženú stravu a zdravý životný štýl. Jeho zámerom je propagovať správne stravovacie návyky a poukazovať na ich dôležitosť. V rámci projektu vypracovali odporúčania pre ľudí, ale hlavne pre reštaurácie, ako zdravšie variť.

Slovensko je jedna zo siedmich krajín zapojených do projektu FOOD. Ak reštaurácia na Slovensku dodržiava aspoň šesť z dvanástich odporúčaní, danej reštaurácii je udelený certifikát FOOD. O tom sú informovaní zákazníci, aby vedeli, že sa stravujú v reštaurácii zdravého stravovania.

Slovenská delegácia pred budovou Európskeho parlamentu.

Spolupráca v dodávateľskom reťazci

Osem členských firiem z BLF spolu s deviatimi malými a strednými firmami pripravilo spoločné aktivity, ktoré obom stranám pomôžu na ceste k trvalej udržateľnosti a konkurencieschopnosti. Cieľom takmer 12-mesačného snaženia bolo zaviesť stratégie zodpovedného podnikania v malých a stredných firmách a zároveň zlepšiť minimálne jednu oblasť v dodávateľsko-odberateľských vzťahoch. Výsledkom sú inšpiratívne príklady zodpovednej spolupráce.

Aké aktivity sa realizovali?

V rámci projektu Zodpovedné malé a stredné podniky na Slovensku, ktorý je podporený Európskou komisiou a realizovaný Nadáciou Pontis, sa analyzovali existujúce praktiky v dodávateľsko-odberateľských vzťahoch a identifikovali sa oblasti na ich zlepšenie formou riadených skupinových diskusií. Okrem toho bolo desať dodá-

vateľských malých a stredných firiem analyzovaných podľa britskej metódy European Foundation for Quality Management. Stratégie zodpovedného podnikania pre spomínané firmy boli pripravené v spolupráci so študentmi a pedagógmi Ekonomickej univerzity v Bratislave. Obzvlášť cenné sú spoločné dodávateľsko-odberateľské riešenia pre aktuálne témy v oblasti zodpovedného podnikania.

Spoločné projekty smerujú k zlepšeniu dodávateľsko-odberateľských vzťahov.

Príklady zodpovednej spolupráce

Spoločnosť Embraco Slovakia, sa spolu so svojim dlhoročným dodávateľom PRO Grup, rozhodli pomôcť spišskému regiónu s vysokou nezamestnanosťou zavedením Linky dôvery Spiš. Na jej fungovanie partneri zabezpečili odborníkov, priestory na prevádzku aj telefonické spojenie pre používateľov. Víziou Linky je, aby sa stala dlhodobou udržateľnou súčasťou života v regióne a aby pomohla všetkým, ktorí ju budú potrebovať.

Spoločnosť Hewlett-Packard Slovakia sa rozhodla optimalizovať svoj vozidlový park a popri cene a kvalite služieb sa s odhodlaním prispieť k zlepšeniu životného prostredia zamerala na spotrebu pohonných látok a emisie škodlivého oxidu uhličitého. Spolupráca so spoločnosťou Arval Slovakia, ktorá prenája a spravuje firemné autá formou operatívneho lízingu, priniesla zníženie emisií CO₂ o 169,5 ton, ročnú úsporu pohonných látok vo výške 130 tisíc € a zvýšenie povedomia o ochrane životného prostredia medzi zamestnancami a manažérmi firiem.

Desatoro BOZP je spoločným projektom spoločnosti Slovalco a jej dodávateľa, firmy Remeslo strojal, ktorý vychádza z podobného dokumentu, aký majú v Slovalcu. Má slúžiť ako jednoduchý návod pre zamestnancov, aby sa vedeli bezpečne správať v každej situácii. Dosiiahnuté prínosy sú zníženie rizika úrazov v Slovalcu a zvýšenie know-how v oblasti BOZP v Remesle strojal. Snahou oboch spoločností je, aby zamestnanci prevzali určitý diel zodpovednosti a správali sa bezpečne nielen v práci, ale aj v súkromnom živote.

Pri príležitosti Svetového dňa bezpečnosti pri práci založil Slovnaft a jeho

Hlavným prínosom spolupráce HP Slovakia a Arval Slovakia je zníženie emisií CO₂ o 169,5 ton.

dodávateľ, spoločnosť ProCS, spoločnú platformu na vzájomnú výmenu skúseností. Na prvom stretnutí v apríli 2012 spoločne diskutovali o problematike BOZP a o novom predpise na zabezpečovanie BOZP na staveniskách ProCS. Vzájomná spolupráca v dodávateľsko-odberateľskom vzťahu prináša účinné riešenia.

Zníženie emisie oxidov sýry, dodržiavanie emisných limitov EÚ a zabezpečenie spaľovania 500 tisíc ton ropných zvyškov – toto sú prínosy spolupráce spoločnosti Slovnaft a firmy Stroje a mechanizmy, konkrétne ich projektu rekonštrukcie teplárne. Cieľom je zlepšiť ekologické parametre teplárne, zvýšiť spoľahlivosť produkcie tepla vo forme pary a zvýšiť elektrický výkon teplárne.

VÚB banka, jeden z lídrov zodpovedného podnikania na Slovensku, stavila na zelené enviroobálky od spoločnosti Harmanec-Kuvert. Recyklovaný papier doplnili enviroobálky a certifikovaný papier z regulovaného a plánovaného výrubu dreva. Vnútro obálok má zelenú farbu a na ich potlač sa používajú ekologické ofsetové farby z obnoviteľných surovín, akými sú oleje zo sóje, ľanové semená či repka olejná. Zdobí ich certifikované logo Green Energy. Navyše za každý meter kubický ekotovar pre VÚB banku vysadí Harmanec-

Kuvert jeden strom v mestách, kde má banka svoje pobočky.

Dlhodobým a spoľahlivým dodávateľom Východoslovenskej energetiky je spoločnosť Slavstroj, ktorá sa môže pochváliť kvalitnými procesmi s certifikátom podľa normy ISO 9001. Partneri si spoločne vytypovali oblasť BOZP, pričom zamestnanci Východoslovenskej energetiky vykonali komplexný audit

Spoločnosť Slovalco a jej dodávateľ Remeslo strojal sa zamerali na spoluprácu v oblasti BOZP.

v danej oblasti v Slavstroji. Na základe výstupov potom firma prijala rôzne opatrenia na zlepšenie, napríklad zníženie únikových východov, vypracovanie dokumentácie a doplnenie chýbajúcich dokladov.

Západoslovenská energetika a jej dodávateľská firma Elektro-Haramia sa rozhodli spolupracovať pri výučbe mladých energetikov. Základom bola dlhá tradícia spolupráce ZSE so strednými priemyselnými školami a strednými odbornými učilišťami elektrotechnického zamerania. Teraz môžu študenti získať rôznorodú odbornú prax aj v rámci firmy Elektro-Haramia. Obe spoločnosti tak pomôžu zvýšiť kvalitu aj svojich budúcich zamestnancov (absolventov).

Na známom letnom projekte Magio pláž spolupracuje Slovak Telekom s dodávateľskou agentúrou Institute of Promotion už štvrtý rok. Minulé leto bola práve táto mestská pláž dejiskom týždňového podujatia s názvom Nesieme zodpovednosť, kde sa mohli návštevníci dozvedieť veľa zaujímavých informácií a rád z oblasti zodpovedného podnikania. Súčasťou podujatia bola aj výstava fotografií z realizácie projektov zodpovedného podnikania spoločnosti Slovak Telekom. «

VÚB banka a Harmanec Kuvert spolupracujú na dodávkach ekologických obálok.

Vzdelávanie a zodpovednosť na univerzite a na webe

V projekte Zodpovedné malé a stredné podniky sme mysleli aj na študentov a malých a stredných podnikateľov, ktorí sa nemohli zúčastniť seminárov v regiónoch. Pre tieto dve skupiny sme pripravili nástroje, ktoré im pomôžu vzdelávať sa v téme ZP. Pre študentov to bude semestrálny kurz na Ekonomickej univerzite v Bratislave a pre podnikateľov a širokú verejnosť e-learningový nástroj na stránke zodpovednepodnikanie.sk.

Pre študentov celý semester

V spolupráci s prodekanou Fakulty podnikového manažmentu, pani Gabrielou Dubcovou, sme pripravili návrh semestrálneho kurzu pre študentov, ktorý sa po akreditácii zaradí medzi povinné predmety študentov fakulty. Kurz prinesie pohľad na históriu zodpovedného podnikania, hlavné termíny, ktoré sa v téme používajú. Vyučujúci budú na prednáškach prezentovať aj hlavné nástroje reportovania a manažovania zodpovedného podnikania, ako Smernice GRI, ISO 26000 a iné. Samozrejmosťou budú cvičenia za účasti zástupcov firiem a organizácií venujúcich sa podpore zodpovedného podnikania na Slovensku.

Pre podnikateľov na webe

Pre malých a stredných podnikateľov, širokú verejnosť a všetkých, ktorých

téma zaujíma, sme na stránke zodpovednepodnikanie.sk pripravili špeciálny e-learningový nástroj. Jednoduchá a vizuálne príťažlivá aplikácia používateľov prevedie rôznymi témami zodpovedného podnikania, ukáže prínosy jednotlivých aktivít a kroky, ako so zodpovedným podnikaním začať. Pri každej téme je pripravená aj prípadová

štúdia malého a stredného podnikateľa zo Slovenska a na záver každej časti test. Témy sme vybrali podľa jednotlivých zainteresovaných skupín a používatelia v aplikácii nájdu tieto oblasti: Ako byť úspešný a čo vám prinesie zodpovedné podnikanie; Ako sa presadiť u zákazníkov; Ako získať šikovných a verných zamestnancov; Ako šetriť a chrániť životné prostredie; Ako byť obľúbený v susedstve; Ako budovať partnerstvo s dodávateľmi a úradmi a Záverečný test.

Po správnom zodpovedaní otázok v záverečnom teste si budú môcť používatelia vytlačiť certifikát, ktorý im osvedčí úspešné absolvovanie testu. Veríme, že oba nástroje prispievajú k rozširovaniu znalostí o zodpovednom podnikaní na Slovensku. Pre budúcich manažérov priamo na škole a pre už zabehnutých alebo začínajúcich podnikateľov prostredníctvom moderných metód e-learningu. «

Nový e-learningový nástroj nájdete na stránke zodpovednepodnikanie.sk

Dnešné menu: Chemický koktejl

Európania strávia v priemere až 80% svojho času vnútri – či už doma, v škole, v práci, alebo v dopravnom prostriedku MHD. Kvalita ovzdušia vonku si za posledné roky získala značnú pozornosť politikov, no otázkou kvality vzduchu v interiéri sa na starom kontinente stále nezaobráame v primeranej miere. Jedno je však isté - za hlavného vinníka nezdravého vzduchu v interiéri už nemožno považovať iba fajčenie.

Vedecký projekt z roku 2010 financovaný Európskou úniou s názvom *Airmex – Európsky monitoring kvality vzduchu v interiéri* odhalil, že množstvo viacerých škodlivých látok vo vzduchu je v skutočnosti väčšie v interiéri než vonku. Kým v posledných rokoch bolo za hlavného vinníka nekvalitného vzduchu v interiéri označené fajčenie, dnes sa na čiernu listinu dostávajú aj tzv. toxické chemické kokteily, ktoré „miešame“ nedostatočnou ventiláciou.

Podľa výskumu francúzskej Inštitúcie na skúmanie vzduchu v interiéri a americkej Agentúry pre ochranu životného prostredia existuje viacero zdrojov znečistenia ovzdušia v interiéri.

Je to znečistenie, ktoré vniká dovnútra zvonku (z áut, spaľovania energie atď.), z budov a nábytku (napríklad nábytok či dekorácie obsahujúce lepidlo – zdraviu škodlivý formaldehyd), z kúrenia (bojlery, plynové ohrievače), z rastlinných a živočíšnych alergénov, z ľudskej činnosti (fajčenie, výpary z varenia, z čistiacich prostriedkov) a z vlhkosti a plesní.

Na kvalitu vplýva aj izolácia budov a isté druhy výrobných materiálov, ktoré obsahujú alergény alebo dráždidlá. Nové stavebné technológie znižujú priepustnosť vzduchu cez steny, okná a dvere, čo spôsobuje nárast vlhkosti a kontaminantov.

Kľúčom k zdravšiemu domácomu a pracovnému prostrediu je ventilá-

cia. V kanceláriách väčšinou využívame klimatizačné jednotky alebo filtračné systémy. Podľa Európskeho respiračného spolku (ERS) je v klimatizovaných priestoroch koncentrácia znečisťujúcich látok zvonku vo vzduchu menšia. Na druhej strane však klimatizácia spotrebúva veľa energie. Efektívnejšia spotreba sa dá zaistiť tým, že klimatizačnú jednotku nastavíme na najvyššiu možnú, avšak zároveň pre nás prijateľnú teplotu, optimálne 26 stupňov. Každý ďalší stupeň ušetrí okrem energie aj peniaze.

Existuje však aj názor, že pozitívne pokroky v oblasti energetickej efektivity sa môžu stať prekážkou pri zvyšovaní kvality vzduchu v interiéri, a tak vznikajú protichodné ciele. Východiskom by mali byť zdravotné štandardy pre ventilačné systémy v priestoroch škôlok, škôl a kancelárií so súčasným zaistením efektívnej spotreby energie. Európska komisia zatiaľ o tento projekt nejaví veľký záujem a hovorí, že zodpovednosť leží na pleciach členských štátov. Je však isté, že bez širokej podpory na najvyšších miestach projekt nemá šancu stať sa účinným. «

Klimatizačná jednotka nastavená na 26 stupňov nám zaistí efektívnejšiu spotrebu energie.

Zo sveta

Zelené dátové centrá Apple

Dátové centrum Apple v Severnej Karolíne bude do konca tohto roka prevádzkované iba vďaka energii z obnoviteľných zdrojov.

Spoločnosť Apple bola kritizovaná organizáciou Greenpeace, ale aj širšou verejnosťou za obrovskú spotrebu energie vyrobenej z uhlíkových palív. Finančný riaditeľ Apple Peter Oppenheimer tento mesiac oznámil, že ani jedno z troch dátových centier, ktoré má spoločnosť v Severnej Karolíne, Kalifornii a Oregone, nebude využívať energiu získanú z uhlíkových zdrojov.

Ako prvé prejde na čistú energiu centrum v meste Maiden v Severnej Karolíne. Podľa plánov má až 60% energie vyrobiť samotná spoločnosť, ktorá na to využije najmä palivové články a stoakrovú solárnu farmu nachádzajúcu sa hneď oproti dátovému centru. Ďalší pozemok s plochou 150 akrov vo vzdialenosti 3 km od centra, ktorý Apple v súčasnosti kupuje, bude takisto slúžiť na výrobu zelenej energie. Celkovo spoločnosť plánuje vyrobiť 124 miliónov kilowatthodín energie za rok, čo by stačilo pre 10 874 domácností. Zvyšných 40% potrebnej energie budú dodávať miestni poskytovatelia obnoviteľnej energie.

Ako je vnímaná udržateľnosť vo firmách?

Spoločnosť Accenture robila prieskum na vzorke 250 vrcholových manažérov vo Veľkej Británii, USA, Japonsku, Nemecku, Francúzsku, Číne a Brazílii, pričom hodnotila, do akej miery podnikatelia vnímajú udržateľnosť ako zdroj rastu.

Výsledky prieskumu svedčia o tom, že chápanie udržateľnosti sa posunulo z oblasti nutnosti splňať regulačné opatrenie či potreby budovať si reputáciu do sféry obchodných príležitostí a investícií do budúceho rastu. Až 83% respondentov vidí výdavky na udržateľnosť viac ako investíciu než ako náklad. Na druhej strane asi polovica opýtaných potvrdzuje, že byť udržateľnou spoločnosťou je nákladné a že spotrebiteľia nie sú ochotní platiť vyššie ceny za zelené produkty.

Väčšina spoločností v prieskume uviedla, že udržateľnosť je potrebná pre budúci rast. 62% riaditeľov spoločností uviedlo, že ich investície do udržateľnosti boli motivované dopytom zákazníkov, 40% toto rozhodnutie prijalo v dôsledku plnenia regulačných opatrení a takmer 30% firiem takýmto spôsobom znižovalo svoje energetické a materiállové náklady.

Spoločnosť O2 odmerala svoj environmentálny vplyv

Spoločnosť O2 vo Veľkej Británii v spolupráci s Carbon Trust určila, aké množstvo skleníkových plynov vzniká prostredníctvom hlasových a dátových služieb, ktoré spoločnosť poskytuje. Ide o prvé podobné meranie environmentálneho vplyvu medzi mobilnými operátormi.

Väčšina emisií sa viaže na energetickú spotrebu mobilných služieb. Analýza ukázala, že jedna minúta hovoru v rámci siete O2 vyprodukuje 3,6 gramu CO₂. Pre porovnanie: päťminútový hovor sa v tvorbe emisií vyrovná ohrevu vody na uvarenie jednej šálky čaju. Prenos jedného megabajtu dát vyprodukuje až 11 gramov CO₂.

Ako ďalší krok plánuje O2 vytvoriť nástroj, ktorý zákazníkom umožní vypočítať si množstvo emisií CO₂, ktoré vyprodukujú jednotlivé služby operátora, a následne ho porovná s rôznymi každodennými aktivitami.

Viac sa dočítate na www.zodpovednepodnikanie.sk

Kalendár podujatí

3. – 4. júl Terst, Taliansko

Výzvy a stratégie demografickej zmeny v Rusku a východnej Európe

Demografická zmena je dnes jednou z najkľúčovjších výziev udržateľného rozvoja, pričom veľa krajín zažíva pokles mestskej populácie za posledné desaťročia v dôsledku suburbanizácie a deindustrializácie, ktoré ústia do širokého spektra socio-ekonomických problémov, akými sú napríklad zvýšená nezamestnanosť a pokles príjmov. Jedenapoldňový seminár na túto tému organizuje OECD LEED Forum on Partnership and Local Governance.

9. – 11. júl Staffordshire, Anglicko

Generations Aging Together

Konferencia o medzigeneračnej solidarite, ktorá sa uskutoční na Keele University v anglickom Staffordshire, prináša možnosť výmeny podnetov, nápadov, vedomostí, priestor na otázky a zameria sa na budovanie vízie medzigeneračnej solidarity v celej Európe.

10. – 12. júl 2012 Šanghaj

Kongres svetového udržateľného poľnohospodárstva 2012

Na šanghajskej pôde sa stretnú predstavitelia potravinárskych a agrofiriem z celého sveta, aby preskúmali nápady, stratégie, partnerstvá a iniciatívy zodpovedného podnikania na zaistenie dostatku potravín, udržateľnosti firiem a dlhodobej ziskovosti. Diskusii sa zúčastnia aj predstavitelia vlád, lídri miestnych poľnohospodárskych združení, agrofirmy, výrobcovia potravín a agrotechnologické spoločnosti. Cieľom je nájsť riešenia na zabezpečenie trvalo udržateľnej budúcnosti poľnohospodárstva.